

۱) مقدمات و نتیجه برهان وجوب و امکان ابن سینا، در اثبات وجود خداوند را بنویسید.

۲) چرا برخی اندیشمندان عقل را نور معرفت می نامند؟
۱) چون عقل انسان را به سوی حقیقت هدایت می کند.
۲) چون عقل تنها برای درک ریاضیات استفاده می شود.
۳) چون عقل یک مفهوم غیرواقعی است.

۳) برهان حرکت ارسطو چه نکته ای را بیان می کند؟
۱) حرکت جهان نیازمند یک محرک نخستین است که خود متحرک نیست.
۲) همه موجودات بدون نیاز به علت حرکت می کنند.
۳) حرکت در جهان همیشه تصادفی است.

۴) چرا در اندیشه حکیمان ایرانی خداوند با عقل پیوند خورده است؟
۱) زیرا عقل برترین قوه شناخت و آفرینش جهان محسوب می شود.
۲) زیرا خداوند تنها از طریق از طریق احساسات قابل شناخت است.
۳) زیرا عقل در شناخت خداوند ناتوان است.

۵) درستی یا نادرستی عبارات زیر را بررسی کنید.
الف) در فلسفه اثبات وجود خدا از طریق برهان نظم بیشتر به روابط علی و معلولی تکیه دارد.
ب) در دیدگاه فیلسوفان مسلمان اصل سنخیت میان علت و معلول یک اصل تجربی است.
پ) از دیدگاه فلاسفه اسلامی پذیرش اصل علیت پایه و اساس هر تجربه علی است.
ت) عقل عملی به بررسی گزاره های مربوط به باید و نبایدها می پردازد.

۶) درستی یا نادرستی عبارات زیر را بررسی کنید.
الف) شرور موجود در جهان ناشی از نقص در واجب الوجود است.
ب) واجب الوجود علت غایی و هدف نهایی جهان است.

۷) جای خالی را با کلمه مناسب پر کنید.
از نظر ابن سینا موجودات جهان چون ذاتاً هستند، برای موجود شدن به واجب الوجود بالذات نیاز دارند.

۸ کامل کنید.

در جدول زیر قسمتی را که با علامت سؤال مشخص شده است، کامل کنید.

نام فیلسوف یا متفکر	عقیده / آثار / توضیحات چهره اجتماعی
؟	برجسته‌ترین فیلسوف و متکلم قرون وسطی که با اندیشه ابن‌سینا آشنا بود.
ابن‌سینا	یکی از نظریات؟
هیوم	نام یکی از آثار او؟
؟	شکل‌گیری جهان به سبب انفجار بزرگ (مه‌بانگ)
دکارت	تصور او در مورد خداوند؟
برتراند راسل	نام کتاب؟

۹ نظر آگوست کنت درباره عقل فلسفی را توضیح دهید.

۱۰ برهان «درجات کمال» ارسطو را در قالب دو مقدمه و یک نتیجه بنویسید.

۱۱ دلیل مخالفت برخی جریان‌های فکری در عالم اسلام با فلسفه و منطق چه بود؟

۱۲ از نظر فیلسوفان الهی روح انسان چگونه می‌تواند از ماده و جسم مجرد شود و بسیاری از حقایق را شهود نماید؟

۱۳ جای خالی را با کلمه مناسب پُر کنید.
- از نظر فلاسفه‌ی مسلمان، «استدلال عقلی»، «شهود» و «.....»، هر سه ما را به حقیقت واحد می‌رسانند.

۱۴ افلاطون خداوند را به جز مسائل اخیر چگونه دیگر توصیف می‌کرد؟

۱۵ کدامیک درست و کدامیک نادرست است؟
الف) واجب‌الوجود نباید نیازمند دیگری باشد.
ب) واجب بالغیر نداریم.

۱۶ کدامیک درست و کدامیک نادرست است؟
الف) همه‌ی فلاسفه باید درباره خدا استدلال‌هایی را ارائه کنند.
ب) فیلسوفی که درباره خدا ارائه‌ای ندارد فیلسوف نیست.

۱۷ افلاطون عقلی را که عقل انسان برای فهم امور باید به آن متصل شود، با دو نام معرفی نموده، آن‌ها را بنویسید.

۱۸ کدامیک درست و کدامیک نادرست است؟
الف) ارسطو منطق قوی داشت.
ب) ارسطو را نمی‌توان کم‌تر از افلاطون دانست.

تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدامیک غلط می‌باشد:

- الف) وجود، وجه اختصاصی موجودات و ماهیت وجه مشترک آن‌ها می‌باشد.
 ب) از نظر ابن‌سینا، بی‌نهایت شدن تعداد اشیاء جهان، نیاز آن‌ها را به واجب‌الوجود بالذات برطرف نمی‌سازد.
 ج) به نظر «تیلور» افلاطون ابداع‌کننده‌ی خداشناسی فلسفی است.
 د) به عقیده‌ی فیلسوفان مسلمان، اثبات وجود خدا از طریق استدلال عقلی امکان‌پذیر است.
 هـ) وجود علت بر وجود معلول مقدم است و وجود علت مشروط به وجود معلول می‌باشد.

کدامیک درست و کدامیک نادرست است؟

- الف) موجود وابسته نیاز به وجودی دارد که متصل شود.
 ب) علة العلل باید غیر نیازمند باشد.

۱ الگوی اول پاسخ:

مقدمه ۱: وقتی به موجودات این جهان نگاه می‌کنیم، می‌بینیم که این موجودات در ذات خود نسبت به وجود و عدم (بودن و نبودن) مساوی‌اند: هم می‌توانند باشند و هم می‌توانند نباشند. به عبارت دیگر، این موجودات ذاتاً ممکن‌الوجودند.

مقدمه ۲: ممکن‌الوجودهای بالذات، برای اینکه از تساوی میان وجود و عدم درآیند و وجود برای آن‌ها ضروری گردد و موجود شوند، نیازمند علتی هستند که خودش ممکن‌الوجود نباشد بلکه واجب‌الوجود بالذات باشد؛ یعنی موجودی که وجود، ذاتی اوست و از او جدا نمی‌شود.

نتیجه: پس، موجودات این جهان به واجب‌الوجودی بالذات وابسته‌اند که آن‌ها را از حالت امکانی خارج کرده و پدید آورده است.

الگوی دوم پاسخ:

مقدمه ۱: موجودات این جهان، ذاتاً ممکن‌الوجودند / یعنی ذاتاً نسبت‌شان با وجود و عدم مساوی است.
مقدمه ۲: هر ممکنی برای خروج از این تساوی (حالت امکانی) نیازمند علتی (واجب‌الوجود بالذات) است.
نتیجه: پس واجب‌الوجود بالذات موجود است.

۲ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. عقل نور معرفت نامیده می‌شود، زیرا انسان را به حقیقت هدایت می‌کند.

۳ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. برهان حرکت ارسطو نیاز به محرک نخستین را اثبات می‌کند.

۴ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در فلسفه ایرانی خداوند به عنوان عقل محض شناخته می‌شود.

۵ الف) درست. برهان نظم با بررسی نظم در جهان به رابطه‌های علی و معلولی استناد می‌کند.
ب) نادرست. اصل‌سنخیت از نظر فیلسوفان مسلمان یک اصل عقلی است نه یک اصل تجربی.
پ) درست. فیلسوفان مسلمان اصل علیت را بنیان تمام تجربیات علمی می‌دانند.
ت) درست. عقل عملی به مسائل اخلاقی و بایدها و نبایدها مرتبط است.

۶ الف) نادرست. شرور به دلیل محدودیت ممکن‌الوجودها به وجود می‌آید و از ذات و واجب‌الوجود که خیر مطلق است ناشی نمی‌شود.

ب) درست. فلسفه اسلامی واجب‌الوجود را علت غایی می‌داند که جهان و موجودات به سوی او هدایت می‌شوند و غایت و هدف آن‌ها در اوست.

۷ ممکن‌الوجود

نام فیلسوف یا متفکر	عقیده / آثار / توضیحات چهره اجتماعی
توماس آکوئیناس	برجسته‌ترین فیلسوف و متکلم قرون وسطی که با اندیشه ابن‌سینا آشنا بود.
ابن سینا	یکی از نظریات: یکی از اعتقادات ابن‌سینا باید نوشته شود مثلاً: موجودات جهان ذاتاً ممکن‌الوجودند اما از این حیث که اکنون موجودند واجب‌الوجود بالغیرند.
هیوم	نام یکی از آثار: مثلاً «رساله درباره طبیعت آدمی»، «تحقیق درباره مبادی اخلاق» و «گفت‌و شنود درباره دین طبیعی» (نام یکی از آثار کافی است)
برخی دانشمندان امروزی	شکل‌گیری جهان به سبب انفجار بزرگ (مه‌بانگ)
دکارت	تصور او در مورد خداوند: من از حقیقتی نامتناهی و دانا و توانا که خود من و هر چیز دیگری به وسیله او خلق شده‌ایم، تصویری دارم.
برتراند راسل	نام کتاب: مثلاً «مبانی ریاضیات»، «سیر تکاملی فلسفه من»، «منطق و عرفان»، «مسائل فلسفه» و «چرا مسیحی نیستم» (نام یکی از آثارش کافی است).

۸

۹ به طور کلی عقل فلسفی و کار عقل در تأسیس فلسفه را کاملاً ذهنی می‌خواند و نگاه فلسفه به جهان و هستی را ناظر بر واقعیت نمی‌داند بلکه ساخته ذهن آنان و حاصل تأملات ذهنی آنان بوده است. (ص ۵۷)

۱۰ مقدمه اول: هر جا که یک خوب‌تر و بهتر وجود دارد، خوب‌ترین و بهترین نیز هست.
مقدمه دوم: در میان موجودات، برخی خوب‌تر و بهتر از برخی دیگرند.
نتیجه: پس حقیقتی هم که بهترین باشد، وجود دارد که همان واقعیت الهی است. (ص ۳۳)

۱۱ فلسفه و منطق را دستاوردی یونانی و غیراسلامی می‌دانستند. (ص ۶۲)

۱۲ تهذیب نفس (ص ۵۴)

۱۳ وحی (ص ۶۵ و ۶۶)

۱۴ وی گاهی نیز از خداوند خالق و آفریننده این عالم یاد می‌کرد.

۱۵ الف) صحیح (ب) غلط

۱۶ الف) غلط (ب) غلط

۱۷ عقل کلی - عقل جهانی (ص ۵۲)

۱۸ الف) صحیح (ب) غلط

۱۹ الف) غلط (ص ۳) (ب) درست (ص ۱۲)

(ج) درست (ص ۳۳) (د) درست (ص ۴۰)

(ه) غلط (ص ۴۱)

